

Slovima glagoljice

СЛОВИМА ГЛАГОЛЈИЦАМ

Vesna Miličević, mag. bibl.

Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci

ansev55@gmail.com

U školskoj knjižnici Trgovačke i tekstilne škole u Rijeci, 7. studenoga 2018. godine, postavili smo izložbu malog formata, veliku u srcu: *Slovima glagoljice volim jezik hrvatski*. Čuvajući Ćirilov dar, **pismo**, ugradili smo slova glagoljice i književni jezik u tekstove, u prostor škole i školske



knjižnice i time dali doprinos kulturnom identitetu hrvatskog nasljeđa, u obilježavanju Europske godine kulturne baštine.

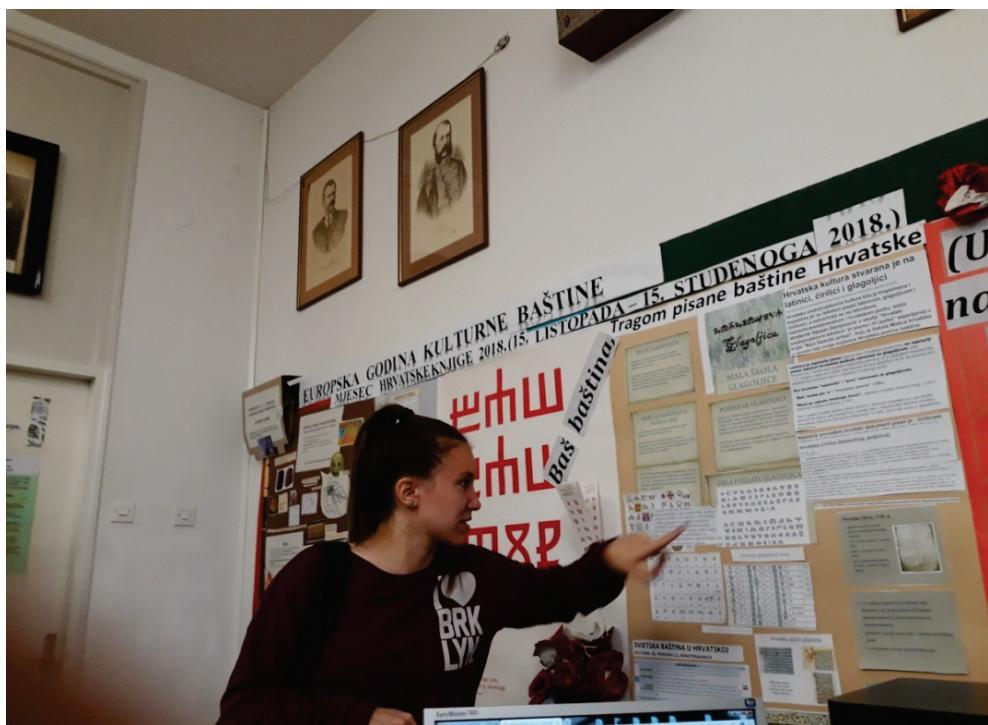
Obukli smo stolicu Baščanskom pločom, pružajući prikaz izložbe kroz prizmu umjetničkih unikata, *inicijalnih slova “glagoljičkih pismena”* urađenih rukama i *vještinom* učenika 1.0 razreda, smjer Dizajner odjeće.

Put glagoljice vodio je preko vrijednih ruku klesara i pisara, predanosti i kreativnosti majstora i njihovog viđenja umjetnosti. Uz općepoznatu pretpostavku da je umjetnost subjektivna, a znanost objektivna, spoj umjetnosti i znanosti svakodnevni je izričaj naših učenika s kojima se predano i posredno radi o *poticanju kreativnosti kao vještine*, uvažavajući suvremene zahtjeve procesa učenja, suvremene nastavne strategije, didaktičko-metodičke metode učenja i postupaka za optimalno postizanje odgojno-obrazovnih ciljeva, vezano za sadržaje programa knjižnično-informacijskog odgoja i obrazovanja učenika i korelaciju nastavnih predmeta: Pismo, Crtanje i slikanje i Hrvatski jezik, čije su nastavne jedinice tematski povezane povijesnim pismom glagoljice. Uz korisne sadržaje, ako je pri tome i zabavno, učenici će lakše usvojiti cjelokupno znanje. Pruzajući prikaz glagoljice kroz radionice koje smo proveli u školskoj knjižnici i našu “malu školu glagoljice”, googlali smo po najstarijim epigrafskim spomenicima, Malom enciklopedijom hrvatske glagoljice, “Bašćinom” Društva prijatelja glagoljice u PDF formatu, vrijednim knjigama i dokumentima pisanim glagoljicom, svjedočanstvima o razvoju hrvatske kulture i glagoljskog pisma oble i uglate glagoljice, središnjeg simbola našega kulturnog identiteta. Postavljanjem panoa u prostoru školske knjižnice, nakon provedenih radionica

Tragom pisane baštine Hrvatske, Povijesti pisma i Baš baštinom, završili smo prvu fazu projekta.

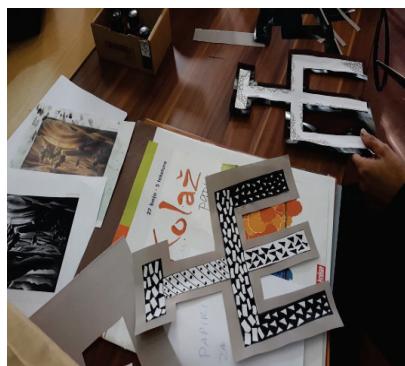
Informativni pano nas ukratko vodi kroz povijest najstarijeg pisma, Tragom pisane baštine Hrvatske, "malom školom glagoljice" (oba, uglata) kao posebnosti hrvatske pismene baštine, nacionalnog i kulturnog identiteta te prikazom najznačajnijih djela hrvatske pismenosti: Bašćanska ploča, 1100. g., Povaljska listina, 1184. g., Vinodolski zakonik, 1288. g., Misal po zakonu rimskoga dvora, 22. 2. 1483., Istarski razvod, 13. st., Poljički statut, 15. st.; prve jezikoslovne knjige: prvi hrvatski rječnik (1595.) Fausta Vrančića, prva hrvatska gramatika (1604.) Bartola Kašića, Gazophilacijum – enciklopedijski rječnik objavljen 1740. – Ivana Belostenca itd.

Druga faza projekta provedena je korelacijom programa nastavnih jedinica srednjovjekovnog pisma. Učenici su slova tehnički crtali **crnim** flo-



masterom i rapidografovom na papiru i u tehnici kolaža, uz mentorstvo profesora. Zatim su se na kreativnoj radionici u školskoj knjižnici slova izrezivala te postavljala na podlogu i stalke koje su svojeručno izrađivali učenici.

Simbolično smo se odlučili za **crvenu** podlogu za slova jer je u *dvobojno crnim i crvenim slovima otisnut "glagoljičkim pismenima"* i "Hrvatski glagoljički Prvotisak" iz godine 1483., najstarija hrvatska *tiskana* knjiga, poznata i pod nazivom Misal po zakonu rimskoga dvora. Kao znamenit detalj hr-



vatske baštine, preslikali smo “**hrvatsku lozicu**” sa Baščanske ploče i njo-me uokvirili podest za slova glagoljice. Lozica se mogla opipati na našoj replici kamenog predloška u vlasništvu Škole, “baščanska ploča” koja na pijedestalu “stolice obučene u svečano ruho” dominira nad glagoljičkim slovima. *Transliteracijom na pismo latinice* slova znače: *baš baština, učitaj nasljeđe.*

S obzirom da je **Glagoljica** kao pismo i glagoljicom zapisana hrvatska riječ u temeljima hrvatskoga književnog jezika i hrvatske književnosti od Baščanske ploče, Prvotiska Misala i Brevijara, hrvatskih začinjavaca, “Judit” Marka Marulića, “Planina” Petra Zoranića i ostalih tekstova 16. stoljeća (i kasnije), odlučili smo da izložbi damo moto **Volim jezik hrvatski** pisano “*glagoljičkim pismenima*”. Pored slova crtanih na papiru, učenici su izradili impresivne, umjetničke slike slova glagoljice od kamenog mozaika – kamenčića lijepljenih na staklu.

Prisjetili smo se **Šimuna Kožičića Benje** koji je osnovao Riječku hrvatsku tiskaru 1530. godine i tiskao 5 glagoljskih knjiga. Premda je tiskara dje-lovala samo dvije godine, tu je nastala jedna od najljepših knjiga “Misal hrvatski”. U četvrtoj fazi provedbe našeg projekta, Učitaj nasljeđe, imali smo ga priliku vidjeti, posjetom Izložbi glagoljice koja je otvorena u prostoru Sveučilišne knjižnice Rijeka 30. prosinca 1968. godine, u čast obilježavanja 25. godišnjice odluke o prijenosu Istre i Rijeke matici Hrvatskoj. Ove godine obilježava se 50 godina njezinog postojanja. Na ovoj jedinstvenoj izložbi vidjeli smo mnoge replike i originale najstarijih epigrafskih spomenika – 130 izložaka stalne izložbe glagoljice u prostoru SVKRI.

Na jednom mjestu prikazana je glagoljska baština hrvatskoga naroda i pismenost kroz cijelo jedno tisućljeće, glagoljica kao izvorno slavensko pismo koja je postala i ostala kroz duga stoljeća nacionalnim pismom Hrvata.

Uz postignuće metodičkog i odgojno-obrazovnog cilja usvajanja i razvijanja informacijske pismenosti, obrazovanja i produbljivanja stjecanja znanja o hrvatskoj kulturnoj baštini, motivima staroslavenskog grba, inicijalnih slova, poslužit će nam dalje u radionicama izrade predmeta komercijalnog tipa za Božićni sajam u Tower centru Rijeka- čime se nastavlja peta faza projekta “Učitaj nasljeđe”. Završnica projekta, šesta faza, bit će nastava u prirodi “Putovima glagoljice” u Istri ili u Baškoj na Krku.

Što još reći, osim: “Kako je dobro živjeti na zemlji”.



Više o pripremi naše izložbe i našim kreativnim radionicama pogledajte na:

<https://www.youtube.com/watch?v=IwUIjivVrFE>

Pripremili smo i svoju šetnju glagoljicom;
www.youtube.com/watch?v=LsgEEjUPWoc&feature=youtu.be

Preporučujemo pogledati "Hrvatski dragi kamen"
<https://www.youtube.com/watch?v=j3ctpaCaQP8>

